

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Pacis Westphalicæ Publica

Oder Westphälische Friedens-Handlungen und Geschichte

Worinnen enthalten ist, was vom Monath Junio des Jahrs 1648. biß zu dem, im Jahr 1649. völlig erfolgten Schluß und Ende des Universal-Friedens-Congressus zu Oßnabrück und Münster, gehandelt und geschlossen worden

Meiern, Johann Gottfried von

Hannover, 1736

VD18 90103165

N. I. Der Evangelischen abermahlinger Aufsatz, mit der Reformirten beygefüger Notis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53029](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53029)

1647.
Julius.

Quæ omnia ut tanto firmitus serventur, & si opus sit, vel casus eveniat, qui controversiam pariat, vel executioni mandari debeat, invicem consentiunt, ut ea coram duobus Electoribus & duobus Principibus Imperii utrique Religionis addictis, in pari numero legitime ventiletur & ad finem perducat, eaque utriusque partis nomine sincere & firmiter observatum iri, appositis præsentium Legatorum Sigillis & subscriptione manuum, sponderetur & confirmatur.

1647.
Julius.

§. XXXIII.

Der Evangelischen Bedenken wegen eines Neben-Recessus.

Verglichene Formula zwischen den Evangelischen und Reformirten.

Die Evangelischen aber trugen Bedenken, die Sache in einen besondern Neben-Recess zu verfassen, welches auch die Reformirten selbst endlich begriffen, und von solchem Verlangen abstunden: Dagegen wurde ein anderweites Project Inhalts N. I. verfasst, und mit der Reformirten Monitis, am 29. Jul. ad Dictaturam publicam gebracht; Endlich aber von beyden Theilen, nach vieler gepflöggenen Unterhandlung, die Formula sub N. II. magno Batavorum atque

Helvetiorum gaudio, verglichen, und am 11. Nov. 1647. sub Directorio Altenburgico dictiret. Wobey zu bemerken, daß was in sine von den Professoribus Scholarum & Academiæ Theologiae stehet, in specie auf Hesses-Casselsche Instanz gesetzt, und diese Restriktion ad Facultatem Theologicam von denselben veranlasset worden sey. Womit man also diese Sache, völiglich berichtet zu haben, in der Meynung stand.

N. I.

Dictat. Monasterii d. 16. Julii Ao. 1647.
sub Direc. Magdeburg.

Der Evangelicorum Aufsatz über den Articulum de Reformatis, mit deren Reformirten beygefügten Notis.

Unanimi quoque Casareæ Majestatis omniumque Imperii Ordinum consensu placuit, ut quicquid Juris aut beneficii cum omnes aliæ Constitutiones Imperii, tum Pax Religionis & publica hæc Transactio, in eaque decisio Gravaminum, cæteris Imperii Statibus & subditis, præsertim Augustanæ Confessioni addictis, tribuunt, id etiam iis, qui a) Reformati vocantur, competere debeat: Salvis tamen semper Statuum Protestantium inter se & cum subditis suis conventis Pactis, Privilegiis, Reverfalibus & Dispositionibus aliis, quibus de Religione ejusque Exercitio & inde dependentibus, cujusque loci Statibus & subditis hucusque provisum est, salva itidem cujusque conscientie libertate. Quoniam vero controversiæ Religionis, quæ vertuntur inter eos, qui jam in Imperio Romano Protestan-

a) inter hos

tes

1647.
Julius.

tes nuncupantur, hætenus non fuerunt compositæ, b) adeoque illi duas partes constituunt; Ideo de Jure Reformandi inter utramque ita conventum est, ut si aliquis Princeps vel alius Territorii Dominus vel etiam alicujus Ecclesiæ Patronus, posthac ad alterius partis sacra transierit, aut Principatum vel Ditionem, ubi alterius partis sacra Exercitio publico de præsententi vigent, seu Jure Successionis seu vigore præsentis Tractatus Pacis, aliove quocunque titulo nactus fuerit, aut recuperarit, ipsi quidem concionatores Aulicos suæ Confessionis, citra subditorum onus aut præjudicium, *in Residentia sua atque secum* c) habere liceat; At fas ei non sit vel publicum Religionis Exercitium, Leges aut Constitutiones Ecclesiasticas hætenus ibi receptas immutare, vel Tempia, Scholas, Hospitalia, aut eo pertinentes redditus, pensiones, stipendia prioribus adimere, suorumque sacrorum hominibus applicare, vel Juris Territorialis, Episcopalis, Patronatus, aliove quocunque prætextu, subditis Ministros alterius Confessionis obrudere, ullumve aliud impedimentum aut præjudicium directe vel indirecte alterius sacris afferre. Et ut hæc conventio eo firmitus observetur, liceat hoc mutationis casu ipsis Communitatibus præsentare, vel qua præsentandi Jus non habent, nominare idoneos Scholarum & Ecclesiarum Ministros, d) *eo loco, quem ipsæ elegerint, à Consistorio vel Ministerio loci publico examinandos & ordinandos atque à Principe vel Domino postea irrefragabiliter confirmandos.* Si vero aliqua Communitas, eveniente mutationis casu, Religionem Domini sui amplexa, petiverit suo sumptu exercitium, cui Princeps vel Dominus additus est, liberum esto, sine reliquorum præjudicio, *ei, nisi pacta hætenus inita obstant, illud indulgere, à Successoribus non auferendum.* At Consistoriales, sacrorum Visitatores & Professores Scholarum & Academicarum, e) non nisi eidem Religioni additi sint, quæ hoc tempore quolibet in loco publice recepta est; *Atque*

Sechster Theil.

ita

b) *sed ulteriori Compositioni reservatae sunt,*c) *in Residentiis*d) *à Consistorio vel Ministerio loci publico, vel hoc deficiente, eo loco, quem ipsæ elegerint.*e) *Theologia*

M m

1647.
Julius.

1647.
Julius.
Nov.

Ita status Religionis & Ministerii in Templis, Scholis, Academiis, Consistoriis, & aliis quibuscunque casibus, tam ante quam post ejusmodi mutationem evenientibus, idem per omnia maneat, qui vel ordinationibus publicis, vel longo usu, vel alio quocunque modo jam obtinet. Sicut autem supradicta omnia de mutationibus futuris intelligenda sunt; ita illis, qui ante aliquot annos cum reali possessione alicujus ditionis aut territorii Jus Reformandi adhi sunt, non obstant, quo minus suo Jure quesito libere utantur, salva tamen iterum subditorum conscientia libertate, salvisque ubique Pactis, Privilegiis, Reverfaliibus & Dispositionibus de Jure validis.

Tandem, que hoc §. continentur nihil derogent, vel ullum præjudicium offerant iis, que supra de Gravaminibus Ecclesiasticis & Politicis disposita, & inter Statuta Catholicos & Augustanæ Confessioni addictos conventa sunt. &c.

Hi §§. usque ad finem omittantur.

1647.
Julius.
Nov.

NII.

Dictat. Osnabr. d. 11. Novembr. Ao. 1647.
sub Directorio Altenburg.

Berglichene Formula solchen Articals zwischen den Evangelischen und Reformirten.

Unanimi quoque Cæsareæ Majestatis omniumque Ordinum Imperii consensu placuit, ut quicquid Juris aut beneficii, cum omnes alia Constitutiones Imperii, tum Pax Religionis & publica hæc Transactio, in eaque decisio Gravaminum, cæteris Catholicis & Augustanæ Confessioni addictis Statibus & Subditis tribuunt, id etiam iis, qui inter illos Reformati vocantur, competere debeat; Salvis tamen semper Statuum, qui Protestantes nuncupantur, inter se & cum subditis suis conventis Pactis, Privilegiis, Reverfaliibus & Dispositionibus aliis, quibus de Religione ejusque Exercitio & inde dependentibus, cujusque loci Statibus & subditis hucusque provifum est; salva itidem cujusque conscientia libertate.

Quoniam verò controversia Religionis, quæ inter modo dictos Protestantes vertuntur, hætenus non fuerunt composita, sed ulteriori compositioni reservata sunt, adeoque illi duas partes constituunt; ideo de Jure Reformandi inter utramque ita conventum est: ut si aliquis Princeps vel alius Territorii Dominus, vel alicujus Ecclesiæ Patronus, posthac ad alterius partis sacra transierit, aut Principatum aut Ditionem, ubi alterius partis sacra Exercitio publico de præfenti vigent, seu Jure Successionis, seu vigore præfentis Tractatus Pacis, aliove quocunque titulo nactus fuerit aut recuperarit: Ipsi quidem Concionatores Aulicos suæ Confessionis, citra subditorum onus aut præjudicium, secum atque in Residentia sua habere liceat, at fas ei non sit, vel publicum Religionis Exercitium,